

תולדות

מתוך ספר לקוטי הלכות
בהנהגה ויצא הראשון אדמוני..

יצחק טעה בעשו שיצא אדמוני, כי סבר שתקף התגברות הדמים שבו הוא בחינת עזות דקדשה מחמת שהיה ציד בפיו, שהיה מרמה את אביו: האיר מעשרין את התבן? כאלו הוא צדיק, על-כן סבר יצחק שגם האדמימות שבו שמראה שהוא שופך דמים, הוא בחינת עזות דקדשה שרצה להתגבר נגד העוברים על דת, כי דוד היה אדמוני עם יפה עינים, וזה בחינת עזות דקדשה, כי היה לוחם מלחמת ה' כי עקר מלכות דקדשה הוא על-ידי עזות דקדשה, בבחינת ה' בעוץ ישמח מלך (וכמבאר מזה במקום אחר). כי כבר מבאר בהתורה 'חותם בתוך חותם' בסימן כ"ב, שצריכים להתפלל לה' יתברך, שיזפה להבחין בין עזות דקדשה שעל-ידו בנין ירושלים, ובין עזות דסטרא אחרא שהוא בחינת עז פנים לגיהנם, שזהו בחינת יהי רצון שתבנה עירך במהרה בימינו, שנוכר באמצע המשנה הוי עז כנמר וכו', עין שם.

ועל-כן אפלו צדיקים גדולים יכולים לטעות בזה כמו שטעה יצחק בעשו. וכן להפך עלה על דעת שמואל הנביא לטעות בדוד שהיה אדמוני אולי הוא בחינת עזות דסטרא אחרא, כמו שאיתא במדרש פרשת תולדות פרשה סג: וכיון שראה שמואל את דוד אדמוני וכו', נתיירא ואמר: אף זה שופך דמים בעשו. אמר לו הקדוש ברוך הוא: עם יפה עינים. עשו מדעת עצמו הוא הורג, אבל זה וכו', עד כאן לשונו, עין שם. הינו כנ"ל, כי קשה להבחין בין עזות דסטרא אחרא, שהוא מסטרא דעשו ובין עזות דקדשה, שהוא בחינת מלכות דוד-משיח (הלכות מתנהג, ה' ס"ב):

בהכו וידו אחזת בעקב עשו..

בעקב דיקא, בשיתגבר עשו בסוף הגלות בעקבות משיחא, וירצה לדרס בעקבו על ראש ישראל בבחינת: הגדיל עלי עקב, או דיקא 'וידו' בחינת אמונה בחינת תפלה, בחינת: ויהי ידיו אמונה וכו' — פרישן בצלו, אוחות בעקבו להפילו ולהשפילו על-ידי זה, כי אין כחנו אלא בפה, לתפס אמונות אבותינו, לצעק אליו יתברך מכל מקום שהוא (הלכות יין נסך ד', אות כ"ה):

בהכח והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך..

זה הפסוק והיה כאשר תריד אין לו שום פרוש וגם רש"י ז"ל נדחק הרבה בפרושו עין

השבת של רבי נחמן מברסלב

לזכרון נצח מורינו רבי ישראל בער אודסר, זצ"ל

סיפור השבוע

סדר הנסיעה של רבנו ז"ל לארץ ישראל

ע"ט (ט) ... ואחר ארבעה ימים באו לסטנבול וישבו על הספר, כי לא היו יודעים באיזה בית לכנסו, כי לא היו יכולים להכיר בין ישמעאל ליהודי, ולא יכלו לשאל, מחמת שלא היו יודעים לשונם. ובראותם שם, שהם יושבים על הספר, הלכו ומצאו איש אחד מתרגמן, שיודע גם לשוננו, והיה מליץ בינותם, ומיד שכרו להם אכסניא טובה בחלק הנקרא גאליטא. וכאשר נכנסו לשם, אחר שעה או שתים, אמר, שאין רצונו לעמד שם, ושאל אותו המליץ: אפשר טוב לפניכם להיות בעקר סטנבול, דהינו בעיר המלוכה, ששם דירת התורג' (כנוי למושל התורכי), ושם אין שום זוג רשאי לבוא לשם, פיראם זכרים לבד. והשיב, ששם בודאי טוב לפניו, וגלה לו, שיש שם שד"ר [שלוחא דרבנן] מארץ ישראל, ועמם עוד שני אנשים ממדינתנו, שהיו בארץ-ישראל, ועכשו הם חוזרים לביתם, ונוסעים מארץ-ישראל לחוץ-לארץ; וכאשר שמע זאת, אמר הוא וזרונו לברכה להאיש הנ"ל, שהיה עמו: אני מזהיר אותך, לבל תגלה אותי כלל, ולא תגיד כלל מי אנכי, אם ישאלו עלי.

ע"ט ויצאו משם לעיר הנ"ל, ובבואם לשם, מיד הפיר אחד משני האנשים הנ"ל, שנסעו מארץ-ישראל לביתם, את האיש שנסע עם רבנו וזרונו לברכה, ושאל אותו: מה אתה עושה כאן. השיב לו: אני נוסע עם זה הכר בשנים לארץ הקדש. ושאל אותו: מי הוא זה. והשיב לו: שיש לו בילעט מהקרדאן של הקיר"ה מאוסטריין (רשיון מהממוני של המלך האוסטרי), ולא רצה לגלות לו מי הוא בעצמו, כאשר הזהיר אותו רבנו וזרונו לברכה כנ"ל. ונכנסו בלבם על רבנו וזרונו לברכה, שהוא נוסע מהקרדאן לחלק על החסיד המפרסם, בוצינא קדישא, מורנו אברהם קליסקר (תלמידו המובהק של ר' מנחם מנדל מויטפסק), וזרונו לברכה, והנלוים אליו, ונכנסו בטעות זה, עד שהיה להם הוכחות גדולות על זה לפי טענותם, ונדמה להם כאלו הוא וזרונו לברכה ... (ההמשך מעבר לדף)

שם. אך עתה מתפרש כפשוטו: יהיה כאשר תריד, הינו כאשר תריד משפע שלך, דהינו כשישראל יפלו לשפע של בהמות, שהוא שפע של עשו, ואז הבהמה בחינת עשו יורדת משפע שלה, כי אין לה שפע מחמת שהאדם בחינת ישראל לקח השפעתה, או יפרקת עלו מעל צוארך, הינו שתפרק על האדם, שהוא ישראל, מעליך שהוא מושל בך תמיד, כי תתגבר עליו ותקח השפע שלו.

כי מאחר שהאדם, שהוא ישראל, שנה הסדר ונפל לשפע של בהמה ואין לבהמה שפע ומכרחת הבהמה לירד להשפע נמוכה יותר כפי סדר הבריאה שהבהמה נמוכה מהאדם והיא תחת ממשלת האדם, ומאחר שהאדם ירד להשפעתה, צריכה היא לירד יותר.

זהו בחינת והיה כאשר תריד, תריד, תריד, ממש שיגרום לך בעונותיו שתירד מהשפעתך כנ"ל, או יפרקת עלו מעל צוארך, שתשנה גם אתה הסדר ותקח אתה השפעתו ותמשל עליו, אבל הוא רק לפי שעה בעת התגברות הגלות שאז הם לוקחין עקר השפע וישראל נזנחין מתמצית כמו שכתוב בזהר הקדוש. אבל אי אפשר שיתקיים כך, כי אי אפשר לשנות סדר הבריאה לעולם, כי ישראל יחזרו לממשלתם ויקחו השפעתם, שהוא השפע של אדם, והבהמות והעו"ם שיונקים מהשפע של אדם יזיק להם הרבה, כי שפע של אדם מזיק לבהמה (הלכות מקח וממכר ד', אות ט):

ברוך אלקינו
שבראנו לכבודו,
והבדילנו מן התועים
בכל הבחינות:

... הוא משלח מאנשים רבים בשביל לחלק עליו והתחילו לחקר אצל האיש הנ"ל, שהיה עם רבנו זכרנו לברכה, אם יש לו אגרת, והשיב, שאין לו. ושאלו אותו: מה פנתו בנסיעה זו לארץ-ישראל. והשיב, שאינו יודע פנתו. ולא רצו עוד לסמך על האיש הנ"ל ואמרו, שגם הוא מרמה אותם, ואמרו: אף-על-פי שמכבר אנו מפירים אותך לאיש כשר, אבל עכשו שוב אין אנו יודעים אם עודך מחזיק בתמתך. ושאלו אותו: שאלת את רבך, רבי נחמן ממעדודבקה אם לנסע עם האיש הזה. אמר להם: הן. אבל הם לא סמכו עוד על דבריו כנ"ל, כי נדמה להם בברור על רבנו זכרנו לברכה כאלו הוא איש מרמה, חס ושלום, ונסע לחלק על אנשי ארץ-ישראל.

... והלכו אצלו זכרנו לברכה בעצמו לחקר אצלו מי הוא ומאיזה מקום הוא ומאיזה משפחה — ולא רצה לגלות כלל. ודברו אתו בחכמתם ורצו לחקר בכמה אפנים כדי להוציא ממנו איזה דבור להבין ממנו על-ידי זה מי הוא, והוא השיב להם על כל שאלותם בחכמתו, ולא יכלו להבין כלל, ובלבל דעתם מאד מאד, ורמה אותם ועקם את מחם, עד שלא יכלו לעמד עליו כלל להבין ממנו לא דבר ולא חצי דבר, ובכל פעם נדמה להם לאיש אחר. למשל, ששאלו אותו אם הוא פהן, השיב: הן. אחר-כך, ביום שאחר זה, שאלו אותו פתאם אם הוא ישראל, השיב: הן. שאלו אותו: אתמול אמרת, שאתה פהן, ועכשו אתה אומר, שאתה ישראל. והשיב: פהן — זה מדת חסד, וישראל — מדה אחרת, וברוך השם, שיש בי מדה זאת וגם מדה זאת. ואמרו לו: נבר אתה, שאתה מהחולקים בודאי, ואיך רוצה לגלות.

... והתחילו לשנא אותו בתכלית השנאה, ובזו אותו בכל מיני בזיונות, וקללו אותו בקללות נמרצות בלי שעור וערך פמה ימים, ורב הבזיונות היה מאחד משני האנשים הנ"ל, והוא זכרנו לברכה התחיל לבקש אותם ואמר להם: זאת תדעו, שבודאי לא אגלה עקר פנת נסיעתי לארץ-ישראל, כי מלבי לפומי לא גליתי,

ואף-על-פי-כן מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, אף-על-פי שלא ידע אחד עקר פנת חברו. והשיבו לו: אם אתה תגלה לנו פנתך, בודאי יגיע לך טובה גדולה עד מאד. והשיב להם: אני איני רוצה לקבל טובה כמם, ולא אגלה לכם עקר פנתי בשום אופן, אדרבא, אתם תוכלו לקבל טובה מאתי, אם תרצו. השיבו לו: נראה בלשונך, שאתה מדבר בלשונות המפרסמים הגדולים, כמו רבי ברוך ורבי שלום ורבי נחמן וכו', שדרכם לדבר גדולות בלשון נסתר, אך בודאי אין אתה אחד מהם, כי נראה שאתה בודאי מהחולקים על הצדיק הנ"ל, ואמרו לו, שקדם שיבוא לארץ-ישראל, יהיה שם אגרת בארץ-ישראל, שהוא מהחולקים והמרגלים, לבל יוכל להטעות אותם.

... גם הלכו להסרסור מהספינות, והוא מאנשי פולין, ונשא אשה מהפרענקען (מהספרדים), וחסמותו היא יוצאת ונכנסת בבית התוהו, והאיש ההוא איש גדול שם, והלכו אלו האנשים הנ"ל אל זה הסרסור, ובקשו אותו ואמרו לו: למען השם, לבל תניח את האיש הזה לנסע להתם, כי הוא מהחולקים, ורוצה לעשות גרוש שם, חס ושלום, ואם תוכל לעשות לו איזה רעה, שכרך פפול מן השמים. ורבנו זכרנו לברכה והאיש שהיה עמו לא ידעו מזה ...

לאחר שהיה לו ילד חולה, רחמנא לצלן, ר' ישראל סרב שיעשה נתוח וכו', והוא לא זכה להתגבר, וכשעשה הנתוח ר' ישראל שאל אם הוא כבר מרגיש טוב, ואמר "ברוך השם", כמרמו שצריך להתחזק גם אחרי שלא זוכים לקים הרצון של השם יתברך בשלמות. אמנם באיזו עת רצון, הוא פנה לאבא של הילד ואמר לו: "אם היית מתחזק באמונה ברבנו הקדוש, מזמן היה רפואה לילד ולכל חולי עם ישראל". (שיעור של פסח השנ"ג - מבשרת)

אשה בהריון לא רצתה לראות הרופאים, ור' ישראל שמח מזה מאד.

קרב משפחה של אחד מהחברים היה נמצא פעם בבית חולים, לא עלינו, והחבר נגש לר' ישראל לעשות פדיון עבורו, וכשנתן השטר של כסף, ר' ישראל עשה תנועה שהיה מוכן ממנה שהסכום הזה לא מספיק בשביל להמתיק דינים כאלו, ואז החבר בקש מר' ישראל שיתפלל לרפואת החולה, ור' ישראל אמר לו שהוא רוצה שיתרפא בלי רופאים, כאומר שקשה להמשיך לו רפואה כל זמן שנמצא בבית חולים.

אדם אשר אשתו לקתה מעט בנפשה, שאל את ר' ישראל אם מתר לה לעשות מניעת הריון, ור' ישראל נבהל קצת מהשאלה ואמר שצריך לשאל את הרבנים (פי בעיני הלכות היה תמיד מצדד לשאל את פוסקי ההלכות), והלה השיב שהרבנים התירו לו זאת. צעק ר' ישראל: "איך אמרו דבר כזה?", והאדם רצה לברר את דעתו של ר' ישראל, אך הוא סרב להביע את דעתו (ואולי מחמת שכבר פסק הפוסק, לא רצה להתנגד). לאחר הפצרות ענה ר' ישראל: "אני אומר, אם יש אמונה, אם השם יתברך שולח - אז אפשר".

אצלם, ולא יעברו דברינו מלבם חס ושלום, רק יכנסו דברינו האמתיים בלבם, וישמעו ויתקיימו אצלם לעד פיתד חזק בל ימוט. וישבו אליך באמת, באפן שנוזה כלנו להאיר בהענפים היוצאים מאתנו להשאיר בנים ותלמידים הגונים הרבה בעולם, עד שבנינו ותלמידינו יזכו להוליד עוד בנים ותלמידים רבים, להאיר בהם הדעת הקדוש ששמענו וקבלנו מפי רבותינו וחכמינו זכרונם לברכה, וכן מדור לדור לעולם. "דור לדור ישבח מעשיך וגבורותיך יגידו", ויקים בנו מהרה מקרא שפתוב, ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם:

(לקוטי תפילות ב' - תפילה ז)

דעת, מו-מו

עקר שעשוע עולם הוא להודות ולהלל לשמו הגדול יתברך ולדעת ולהפיר אותו יתברך, שעל-ידי-זה סמוכין וקרובין אליו יתברך, כי כל מה שמפירין יודיעין אותו יתברך ביותר, סמוכין אליו ביותר, כי שאר כל הדברים כלם יתבטלו לעתיד, ולא ישאר לעתיד רק זאת הפחינה להודות ולהלל ולדעת אותו יתברך, וזה כל שעשוע עולם הבא (לקוטי מוהר"ן תנינא, סימן ב.).

עקר האדם הוא הדעת, ומי שאין בו דעת אינו מן הישוב ואינו מכנה בשם אדם כלל, רק הוא חיה בדמות אדם. ועקר הדעת הוא דעת דקדשה, דעת תורתנו הקדושה, לידע פי יש אלקים שליט ומשגיח בארץ ולעשות רצונו ומצותיו יתברך. וכשזוכה לדעת הזה בשלמות הוא נצול מכל החטאים והעונות, פי אין אדם עובר עברה אלא-אם-כן נכנס בו רוח שטות, אבל כשממשיך עליו הדעת הקדוש הזה לזכר בהשם יתברך בכל עת, בודאי יצא מחטאים (שם ז).

... על-כן באנו לפניה ה' אלקינו ואלקי אבותינו, אלקי הראשונים והאחרונים, מגן ומושיע לנו בכל דור ודור. שתרחם עלינו ברחמין הרבים, ותעזר לנו ותכוננו שיהיה נשאר זכרנו לדורי דורות, ולא יפסק חבל הקדשה של ישראל לעולם. שתשפיע עלינו יראת שמים באמת, באפן שנוזה שיהיו דברינו נשמעים תמיד לעבודתך וליראתך. ונוזה בכל יום תמיד לדבר עם חברינו ובנינו ביראת שמים, ויתקיימו דברינו ודעתנו

שבת שלום וכל הישועות